

Sprawozdanie końcowe urzędnika przeprowadzającego spotkanie wyjaśniające w sprawie COMP/39.188 – Banany

(zgodnie z art. 15 i 16 decyzji Komisji 2001/462/WE, EWWiS z dnia 23 maja 2001 r. w sprawie zakresu uprawnień urzędników przeprowadzających spotkania wyjaśniające w niektórych postępowaniach z zakresu konkurencji – Dz.U. L 162 z 19.6.2001, s. 21)

(2009/C 189/04)

Projekt decyzji w niniejszej sprawie daje podstawy do następujących uwag.

Pisemne zgłoszenie zastrzeżeń

Pisemne zgłoszenie zastrzeżeń przyjęto dnia 20 lipca 2007 r. i wysłano do następujących przedsiębiorstw lub grup przedsiębiorstw: Chiquita Brands International Inc, Chiquita International Ltd., Chiquita International Services Group N.V. oraz Chiquita Banana Company B.V. (*Chiquita*); Dole Food Company Inc. oraz Dole Fresh Fruit Europe OHG (*Dole*); Fresh Del Monte Produce Inc., Del Monte Fresh Produce International Inc., Del Monte (Niemcy) GmbH oraz Del Monte (Niderlandy) B.V. (*Del Monte*); Fyffes plc, Fyffes International, Fyffes Group Limited oraz Fyffes B.V. (*Fyffes*); FSL Holdings N.V. oraz Firma Leon van Parys N.V. (*LVP*); Internationale Fruchtimport Gesellschaft Weichert & Co KG (*Weichert*).

W pisemnym zgłoszeniu zastrzeżeń Komisja wstępnie stwierdziła, że adresaci uczestniczyli w jednym ciągłym naruszeniu art. 81 poprzez wymianę informacji na temat ilości bananów i ofert cenowych oraz poprzez ustalanie cen w drodze koordynacji ofert cenowych dotyczących bananów.

Po przekazaniu pisemnego zgłoszenia zastrzeżeń stronom zapewniono dostęp do akt postępowania wyjaśniającego przeprowadzonego przez Komisję, albo na płycie DVD, albo – jak w przypadku wniosków o zwolnienie z grzywien oraz odnośnych dokumentów – w siedzibie Komisji.

Procedury

Początkowo wyznaczono stronom termin dwóch miesięcy na udzielenie odpowiedzi na pisemne zgłoszenie zastrzeżeń. W związku z uzasadnionymi wnioskami wyrażono zgodę na wydłużenie terminu w przypadku stron, które się o to zwróciły. Wydłużenie terminu, głównie wskutek zastrzeżeń dotyczących dostępu do akt Komisji, wynosiło około dwóch dodatkowych miesięcy. Każda ze stron udzieliła odpowiedzi w wyznaczonym terminie i przedstawiła Komisji pisemne uwagi dotyczące sformułowanych wobec niej zastrzeżeń.

Ponadto każda ze stron skorzystała z przysługującego jej prawa do złożenia ustnych wyjaśnień zgodnie z art. 12 rozporządzenia (WE) nr 773/2004⁽¹⁾. Złożenie ustnych wyjaśnień odbyło się w dniach 4–6 lutego 2008 r.

W trakcie postępowania kilka ze stron złożyło szereg skarg dotyczących domniemanych nieprawidłowości proceduralnych i stwierdziło, że naruszono przysługujące im prawo do złożenia wyjaśnień. Mimo że DG ds. Konkurencji udzieliła odpowiedzi na większość tych zarzutów, niektóre z nich zostały skierowane do urzędnika przeprowadzającego spotkanie wyjaśniające. Otrzymane skargi zostały uważnie przeanalizowane przeze mnie lub ówczesnego urzędnika przeprowadzającego spotkanie wyjaśniające, a strony zostały poinformowane o tym fakcie. Strony twierdziły między innymi, że fakt, iż w udostępnionych aktach postępowania wyjaśniającego brakowało protokołów, transkryptów lub notatek ze spotkań z podmiotem wnioskującym o zwolnienie z grzywien, stanowił naruszenie prawa do obrony. Strony twierdziły również, że nie mogły należycie skorzystać z prawa do złożenia wyjaśnień, ponieważ akta postępowania zawierały wiele nieczytelnych stron. Ponadto jedna ze stron zwróciła się o udostępnienie rzekomo uniewinniających dokumentów, które nie znalazły się w aktach postępowania wyjaśniającego, lecz dysponowały nimi podobno inne dyrekcje generalne Komisji. Kilka ze stron twierdziło również, że prawo do obrony wymaga udostępnienia także dokumentów przekazanych Komisji po skierowaniu pisemnego zgłoszenia zastrzeżeń, a w szczególności odpowiedzi pozostałych stron na pisemne zgłoszenie zastrzeżeń.

Po pierwsze, w kwestii braku protokołów, transkryptów czy notatek ze spotkań z podmiotem wnioskującym o zwolnienie z grzywien (zarzut ten postawiły przedsiębiorstwa LVP, Fyffes/Weichert i Dole) przeprowadzona analiza doprowadziła do następującego wniosku. W ramach stosowania postanowień Traktatu dotyczących konkurencji prawo stron do obrony nie nakłada na służby Komisji ogólnego obowiązku sporządzania protokołów ze spotkań ani prowadzenia zapisu ich przebiegu. Tego rodzaju obowiązek istnieje tylko wówczas, gdy Komisja zamierza wykorzystać w swej decyzji dowody przekazane ustnie.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 773/2004 odnoszące się do prowadzenia przez Komisję postępowań zgodnie z art. 81 i art. 82 Traktatu WE, Dz.U. L 123 z 27.4.2004, s. 18.

W takim wypadku konieczne jest sporządzenie dokumentu w formie pisemnej. Zważywszy, że w omawianej sprawie w charakterze dowodów wykorzystano jedynie oficjalne oświadczenia złożone przez przedsiębiorstwa, prawo stron do obrony nie mogło zostać naruszone poprzez brak zapisów ze spotkań, o których mowa. W tym względzie należy także zauważyć, że wszelkie notatki sporządzone jednostronnie przez służby Komisji mogą odzwierciedlać jedynie jej własne postrzeżenie i interpretację tego, co zostało powiedziane. Tego rodzaju notatki stanowiłyby zatem nieudostępniarne materiały wewnętrzne i nie miałyby wartości dowodowej, czy to obciążającej, czy też uniewinniającej.

Po drugie, w odniesieniu do twierdzenia, że uwzględnienie nieczytelnych dokumentów w aktach może stanowić naruszenie prawa do złożenia wyjaśnień, a ściślej rzecz ujmując, naruszenie zasady równości stron ((LVP, Fyffes/Weichert, Dole), sformułowano następujący wniosek. Jeżeli oryginalne dokumenty w aktach postępowania wyjaśniającego Komisji mają jakość porównywalną do kopii znajdujących się na płytach DVD przekazanych stronom, Komisja nie może mieć większej wiedzy niż strony postępowania na temat dokumentów, które były nieczytelne lub trudne do odczytania. Odnośna służba Komisji na odpowiedni wniosek i w miarę możliwości przekazywała stronom wnioskującym nowe kopie o jakości porównywalnej do oryginalnych dokumentów znajdujących się w aktach. Strony miały zatem dostęp do tych samych dokumentów o jakości porównywalnej do tych, którymi dysponowała Komisja. Stwierdzono w związku z tym, że zasada równości stron została zachowana.

Po trzecie, w kwestii wniosku o udostępnienie potencjalnie uniewinniających dokumentów, nieuwzględnionych w aktach postępowania, a dostępnych Komisji (Fyffes/Weichert), stanowisko ówczesnego urzędnika przeprowadzającego spotkanie wyjaśniające jest następujące. Co do zasady Komisja nie ma obowiązku udostępniania dokumentów, których nie uwzględniono w aktach postępowania wyjaśniającego. Jednakże na podstawie uzasadnionego wniosku, w którym wyraźnie określono dokument(y) i wyjaśniono ich znaczenie dla obrony oraz potencjalną wartość uniewinniającą, Komisja może być zobowiązana do ich dostarczenia, o ile strona wnioskująca nie ma możliwości uzyskania odnośnych informacji z innych źródeł lub wymagałoby to szczególnych, dodatkowych starań. Natomiast Komisja nie ma obowiązku przychylenia się do niesprecyzowanego wniosku dotyczącego znacznej liczby dokumentów. Przedmiotowy wniosek poddano ocenie w świetle wymienionych kryteriów i uznano za częściowo uzasadniony. Zwrócono się zatem do DG ds. Konkurencji o podjęcie odpowiednich działań w celu odnalezienia i udostępnienia stronom wnioskującym jednoznacznie przez nie określonych dokumentów. Odrzucono natomiast wniosek w odniesieniu do dokumentów określonych w sposób niejednoznaczny i abstrakcyjny lub dokumentów, które można było uzyskać z innych źródeł.

Jeżeli zaś chodzi o domniemane prawo dostępu do odpowiedzi pozostałych stron na pisemne zgłoszenie zastrzeżeń (Del Monte), tego rodzaju prawo co do zasady nie istnieje. Z pkt 27 zawiadomienia Komisji dotyczącego dostępu do akt wynika, że dokumenty otrzymane przez Komisję po przekazaniu pisemnego zgłoszenia zastrzeżeń można udostępnić tylko wówczas, gdy mogą one stanowić nowy dowód, czy to o charakterze obciążającym, czy uniewinniającym. Zważywszy, że odpowiedź strony na pisemne zgłoszenie zastrzeżeń stanowi jej indywidualny środek obrony, trudno uznać taką odpowiedź za obciążającą lub uniewinniającą inne strony postępowania. Komisja nie może w każdym razie wykorzystać przeciwko stronie dowodu, w odniesieniu do którego strona ta nie miała możliwości złożenia wyjaśnień. W przypadku potencjalnie uniewinniających informacji wniosek nie może być jednak sformułowany w sposób ogólnikowy, lecz powinien zawierać uzasadnienie oraz wskazywać – przynajmniej ogólnie – w jakim zakresie określona informacja może być przydatna do obrony danej strony oraz w jaki sposób może wpłynąć na przebieg postępowania administracyjnego. Wynika stąd, że prawo do obrony nie zostaje naruszone, gdy Komisja odmówi udostępnienia jednej ze stron odpowiedzi pozostałych stron na pisemne zgłoszenie zastrzeżeń w związku z ogólnym wnioskiem opartym na twierdzeniu, że odpowiedzi te mogą zawierać potencjalnie uniewinniające informacje. W świetle powyższych kryteriów stwierdziłam, że odrzucenie przez DG ds. Konkurencji wniosku zainteresowanej strony nie mogło skutkować naruszeniem prawa do obrony.

Projekt decyzji

W odpowiedzi na ustne i pisemne wyjaśnienia stron Komisja wycofała wszystkie zastrzeżenia wobec Fyffes plc, Fyffes International, Fyffes Group Limited oraz Fyffes B.V. (Fyffes), a także wobec FSL Holdings N.V. oraz Firma Leon van Parys N.V. (LVP). Komisja wycofała także zastrzeżenia wobec Fresh Del Monte Produce Inc., Del Monte Fresh Produce International Inc., Del Monte (Niemcy) GmbH oraz Del Monte (Niderlandy) B.V. w kwestii domniemanego udziału przedsiębiorstwa Del Monte w naruszeniu. Podtrzymano jednakże zastrzeżenia dotyczące odpowiedzialności Fresh Del Monte Produce Inc. za udział, jaki miało w naruszeniu przedsiębiorstwo Internationale Fruchtimport Gesellschaft Weichert & Co KG, na które Fresh Del Monte Produce Inc. prawdopodobnie wywierało decydujący wpływ.

Ponadto w przypadku pozostałych adresatów projektu decyzji zakres zastrzeżeń został ograniczony w porównaniu do pisemnego zgłoszenia zastrzeżeń. Znacznie skrócono także okres naruszenia.

Moim zdaniem projekt decyzji dotyczy jedynie zastrzeżeń, co do których strony miały możliwość przedstawienia swoich stanowisk.

Wniosek

Stwierdzam, że w niniejszej sprawie prawo wszystkich stron do złożenia wyjaśnień zostało zachowane.

Bruksela, dnia 10 października 2008 r.

Karen WILLIAMS
